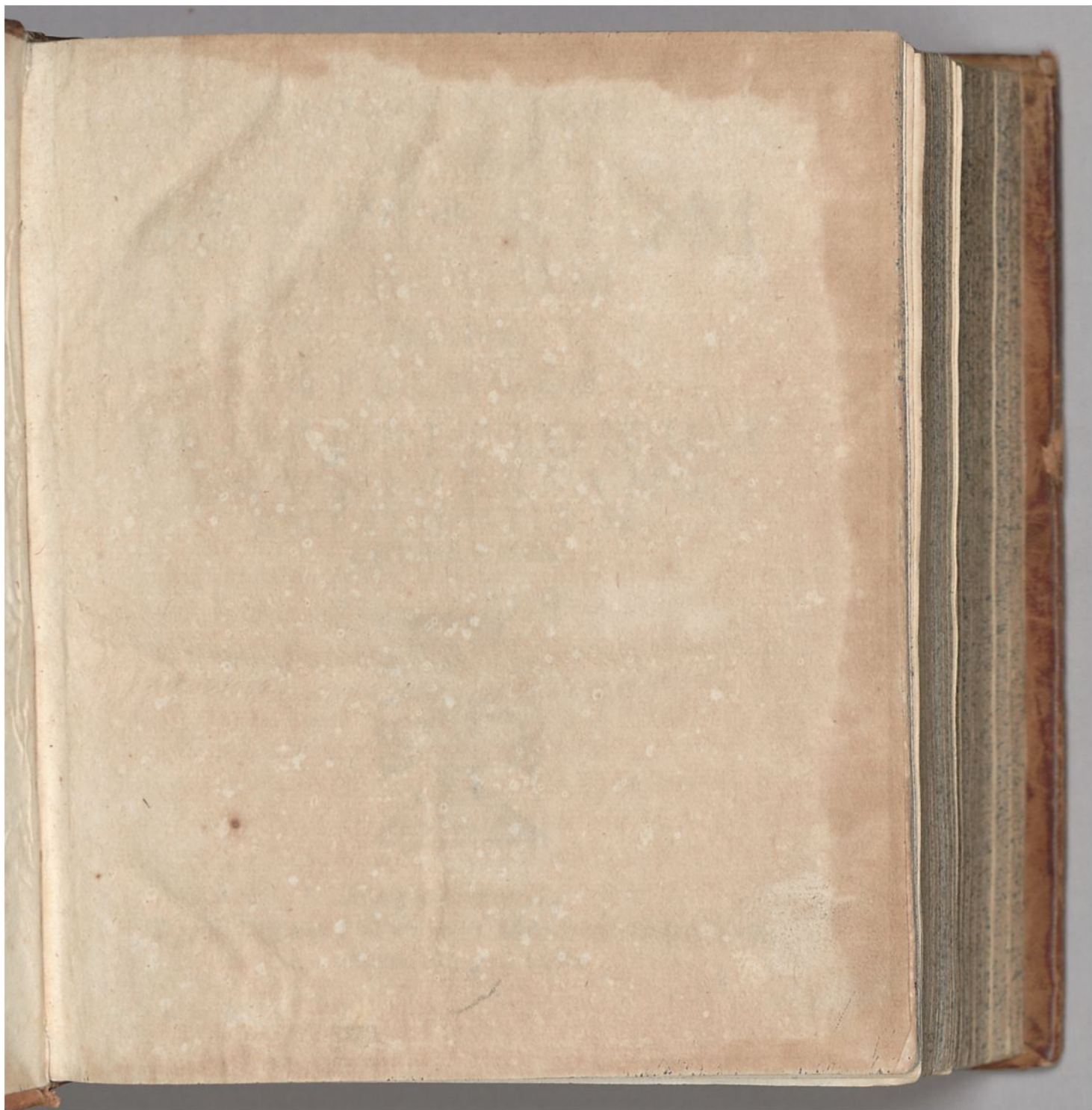

Leibn. Marg.
41

Varia ethica.

56

Q. D. B. V.
ETHICAM
BIANTIS PRIENAEI,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
MARCHIONE BRANDENBURGICO, ELECTORATVS
HEREDE, ET RELIQA

PRAESIDE
IO. FRANCISCO BVDDEO,

P.P.
ERVDITORVM EXAMINI
A. D. IVLI A. M. DC. XCIX.

SVBMITTIT
IOHANNES LVDOVICVS von Stöcker /
Nobilis de Lilienfeld / Argentoratensis.

HALÆ MAGDEBURGICÆ, Literis CHR. HENCKELII, Acad. Typ.

Q. D. B. V.

§. I.

Riene Ioniae oppidum BIANTEM tulit, Teutami filium, cujus sapientia, ut VALERIUS MAXIMVS* loquitur, diuinior fuit, quam patria ejus. Septem Graeciae Sapientibus non tantum annumeratur a M. TVLLIO CICERONE** & Hipponensium Praefule AVGVSTINO, * sed GELLIO** quoque vir sa-

piens ac nobilis audit, SATYRVS* autem eum omnibus aliis sapientibus praetulit. Meminit quoque ejus HERODOTVS, exponitque consilium ab eo populis Ioniis datum, cum CYRVS capto CROESO Lydorum Rege, exercitum contra Graecos misit.

§. II. Factis quo pacto comprobauerit, quod hoc nomine tituloque non fuerit indignus, ex Historicorum monumentis constat. Nos ex instituti lege, ex dictis ejus effatisque sapientissimis idem colligemus. Caput & arcem veluti sapientiae omnis, veri summi que boni, & ex ejus possessione fluentis felicitatis, notitia, constituit. PLATONE* namque judice inutilis omnis scientia, imo noxia, sine notitia optimi finis. Pertinet itaque huc illud BIANVIS: *viaticum tibi ab adolescentia ad senectutem, sapientiam compara, ea quippe sola est certa veraque possessio.* Quo ipso primo quidem id innuit, summi boni titulo nomineque ea omnia indigna esse, quorum non certa veraque est possessio: eos redarguens, qui aut in diuitiis opibusque, aut honore, aut si quae alia sunt, caduca atque fragilia, in quae coeco impetu mortalium cupiditas ruit, summam felicitatem

A 2

bea-

beatitudinemque quaerunt. Quod qui verbis profiteantur, pauci quidem reperiuntur, ast tanto plures sunt, qui factis comprobant, suam inde non abire sententiam. *Facilius namque, TACITO* ** iudice, *diuitiae* (addo honores, voluptates) *vituperantur, quam fastidiuntur.*

** in Dia-
logo qui
vulgo illi
tribuitur,
Cap. VIII.
n. 9.

* in Ludo
Septem Sa-
pient. p. m.
121.
** Dist.
XXVIII.

§. III. Deinde & alium summi boni characterem documentumque subministrat, viaticum illud esse docens, siue *εφόδιον* quo sustentemur atque conseruemur a iuuentute ad senectutem usque, inter tot malorum, quae nos circumstant, & quibuscum quotidie nobis conflictandum est, cohortes. Mentem namque *BIANTIS* non satis mihi percepisse videtur *IOACHIMVS CAMERARIVS* * eo hæc interpretans, ac si artem viaticum, siue victum ad senectutem usque praebituram, addiscere iussisset. Quorsum illud *CATONIS* ** spectat: *quum tibi sint nati, nec opes, tunc artibus illos instrue, quo possint inopem defendere vitam.* Ceterum ipsum bonum, quod pro summo haberi debeat, non designat, eum tamen qui ad eius possessionem peruenit, sapientis iure meritoque ornat titulo. Ast nobis constat, quod sine dubio *BIANTI* quoque persuasum fuit, solum Deum hoc nomine dignum esse, eumque felicem praedicandum, qui arctissimo atque sincero amore illi est iunctus. In hunc enim demum, quae posuit, verae felicitatis documenta quadrant.

* lib. VII.
Cap. II.
ext. 3.
** Ep. IX.
p. 537.

§. IV. Ast delectantur tantopere inanibus mortales, ut opes, diuitiasque & cetera, quae sibi improba cupiditas fingit, bona, caduca & fragilia esse, securamque & certā eorum possessionem neminem consequi posse, nunquam satis inculcari queat. Conuincat ergo eos stultitiæ, rectoraque edoceat *BIAS*. Namque *VALERIO MAXIMO* * teste, omnia bona se habere secum dixit, ea quæ hostis eripere possit, neutiquam pro bonis reputans. Idem de *STILPONE* memorat *SENECA*, ** quod capta patria, amisissis liberis, amissa vxore, cum ex incendio publico solus, & tamen beatus exiret, interroganti *Demetrio*, cui cognomen ab exitio urbium *Polioretes* fuit, *numquid perdidisset?* responderit: *omnia bona mecum sunt.* Ecce, addit idem *SENECA*, *vir fortis ac strenuus, ipsam hostis sui victoriam vicit.* Nihil, inquit, per-

perdidi. Dubitare illum coegit, an vicisset. Omnia mea mecum sunt. Iustitia, virtus, temperantia, prudentia, hoc ipsum, nihil bonum putare, quod eripi possit.

§. V. Porticum quidem redolet illud: sapiens nihil perdere potest: rem tamen omnem si accuratius expendamus, eam ita se habere deprehendemus. Namque hic est felicitatis ac sapientiae fructus maximus, ea quae perdi atque amitti possunt, non reputare pro suis. Contra quamdiu caducis istis atque fragilibus inhaeremus, iisque incumbimus, & pro nostris ea reputamus, tamdiu metus quaesita perdendi, & cupiditas nova acquirendi, nostram excruciat mentem, eamque tranquillam esse non finet. Ast quae felicitas, ubi mens misera est, & mox metu, mox cupiditate concutitur, atque mox in hanc, mox in aliam trahitur partem. Proinde nostro comprobamus calculo illud SENECAE: * Sapiens nihil perdere potest: omnia in se reposuit, nihil * in lib. quod fortunae credit, bona sua in solido habet contentus virtute, quae for- in Sap. non tuitis non indiget. Ideoque nec augeri nec minui potest. Nam in sum- cadit inju- mum perducta, incrementi non habent locum. Nihil eripit fortuna, via Cap. V. nisi quod dedit: virtutem autem non dat, ideo nec detrahit. p. 546.

§. VI. Id quod diximus, alio adhuc effato PRIENAEVS sapiens comprobatur: pecuniarum copiam etiam plurimis forte obuenisse. Ergo ut eas aut acquiramus, aut retineamus, in nostra semper positum non est potestate. Nempe dat & quodcumque libet, fortuna rapitque. ** Vtique δὴ τὴν, non ob virtutem, opes pluri- ** Ovid. lib. III. Trist. E- improbos probos & necessariis destitui: Idque rursus argumen- leg. VII. tum certissimum praebet, diuites non dicendos esse felices, atque beatos, multo minus, quod multi faciunt, felicitatem in opibus esse quaerendam. MENANDER apud PLUTARCHVM: * Am- * de audien- plae facultates mihi sunt, & ab omnibus diues vocor, nemo beatum di Poet. me vocat. Eadem SEXTVS EMPIRICVS, ** alique, pasim incul- Cap. XXXIII.

§. VII. Ceterum in ipso homine fontē omnis mali, omnisque quae miseros urget, infelicitatis quaerendum esse, communi consensu sapientes docent. Nec abludit BIAS, dum νόσον them. p. 73 ψυχῆς, morbum animae vocat, impossibilia amare ac appetere: alieni

ni vero incommodi non meminisse. Fatentur hoc omnes, stultum eum esse, qui *adύvata* concupiscat: nemo tamen fere est, qui non eodem morbo laboret. Etenim quis contentus iis, quae a Deo adeptus est, bonis, ceterorum, quibuscum illi conficiendum est, malorum immunis, adeoque omni ex parte beatus esse non cupiat? Atqui humanarum rerum haec est conditio, ut hoc fieri nequeat. *Adύvata* itaque sunt, quae mortales in votis habent, seque ipsos adeo stultitiae arguunt, dum nihilo secius virum prudentem talia non appetere autumant. Praeterea quis nescit, prauarum cupiditatum non esse finem, nec modum? *Crescit indulgens sibi di-rus hydrops*, de improbis auarorum cupiditatibus inquit HORA-

* *Carm. lib. II. Od. II.* *TIVS*, * *nec sitim pellit, nisi causa morbi fugerit venis, & aquosus albo corpore langvor.* Apertius, additaeque ratione, *SENECA*: **

** *Ep. XXXIX* *neceffe est in immensum exeat cupiditas, quae naturalem modum transiit.* Illa enim habet suum finem: inania & ex libidine orta, p. m. 592.

sine termino sunt. Nec errauero forte, si & aliud, *BIANTIS* nostri, huc itidem retulerim effatum, quo tum maxime hominem delectari asseruit, cum aliquid *lucraretur*. Qui ergo concupiscit, quae immensa sunt, quae terminum non habent, *adύvata* concupiscit. Omnes tamen improborum cupiditates ita se habent, ut satiari, atque expleri nequeant. Hinc nec *αυτάρεσιαν* habent, nec animi tranquillitatem, quae summa est infelicitas.

Namque multa petentibus, desunt multa. Bene est, cui Deus obtulit, lib. III. Od. parca, quod satis est, manu. * Vir sapiens contra probusque his conturbari, ac commoueri nequit. Namque non desiderat

** *vid. Seneca Ep. IV.* *adύvata*, & quae sibi negata videt, ea nec concupiscit. ** Qui autem secus se gerunt, *BIANTIS* iudicio, non imprudentes tantum ac infelices, sed iniqui insuper sunt. Alieni enim obli-

viscuntur incommodi. Id vero *τῆς Φιλαντίας*, quae mater est omnium vitiorum, documentum est certissimum. Sibi consultum quisque cupit, de aliis non cogitat. Nec iniustum putat, alios variis incommodis, licet grauioribus premi, cum ipse nec leuiora ferre possit. Morbus is est, imo pestis animorum, qua grauior cogitari nequit.

§. IIX. Confirmari haec amplius & illo *BIANTIS* effato possent

sens, quō *infelicem* pronuntiavit, *qui ferre nequiret infelicitatem*. Sed sunt alia, quae nos ad se vocant. Affectuum, quae sit ratio, quae indoles, sint ne a viro sapiente domandi saltem & subiugandi, an eeu hostes virtutis eiiciendi ac proscribendi, de eo non vna sapientum, iam olim fuit sententia. De BIANTE hoc memoriae proditum est. *Interrogatus, quid esset dulce hominibus? spes*, ait. Observat AEGIDIUS MENAGIVS * fuisse inter * *ad Diog. Philosophos Elpisticos*, qui sectam fecerint, inde autem dictos *Laert. p. 51.* esse, quod summum bonum in spe posuerint. Sane *Elpisticorum* mentionem iniicit PLVTARCHVS, ** sed his praeiuisse ex- ** *lib. IV.* emplum BIANTEM, non asseueraverim. Mea opinione latet *Quaest. Q. III.* hic aliquid, quod non statim prima fronte se conspiciendum omnibus praebeat. Nimirum observatum est prudentioribus, omnes affectus, tum delectantes, tum molestiam nobis procreantes, tendere in bonum, aut malum aliquod futurum. Illi itaque qui ad bonum tendunt, sine spe esse nequeunt. Quin rem accuratius expendentibus patebit, illud quod in affectibus maxime delectat, esse spem, haec autem si absit, mutari affectum in sibi contrarium, aut plane evanescere. Ex amore enim omnes affectus delectantes, atque in bonum tendentes oriuntur. Ast tum demum, si spes accedat, nos bona, quae amamus, posse obtinere. Haec si non adsit, tristitia atque odium, quod votorum nostrorum non sumus damnandi, subsequetur: aut si iam obtinuimus illud bonum, iam affectus cessat. Namque ista animi tranquillitas, quae sequitur post bonum aliquod impetratum, neutiquam pro affectu, sed potius pro fructu quodam eius est reputanda, ut viri docti iam pridem demonstrarunt. Jam autem cum neminem, ad se ipsum attendentem fugiat, totam vitam nostram nihil aliud esse quam concatenatam seriem affectuum sibi mutuo succedentium, & vero constet, in affectibus delectantibus, quod maxime delectat, esse ipsam spem, facile, ut opinor, quivis inde colliget, spe sublata nihil relinqui quod delectet, quodue gratum sit, BIANTEMQUE rem acu tetigisse, asserentem, nihil aequae dulce hominibus esse, quam spem. Idque profecto ita se habet, si im-

pro-

probos suisque cupiditatibus feruientes, siue emendatae voluntatis homines spectes. Illis si spem adimas, languescent quoque ad mala: hi autem inter tot incommoda atque calamitates, consistere neutiquam poterunt, nisi spe sustententur. Spes ergo stimulus est, quo ad alacritatem, & res quaslibet prompte suscipiendas concitatur: spes si dematur hominibus, nec domestica, nec civilis consistere societas potest, quin nec ecclesia. Sine spe enim, obtinendi cupita, deerunt, qui aut pro se, aut pro aliis, quicquam laude dignum sunt suscepturi. Admiranda itaque Dei est sapientia, qui hominem sine affectibus, interque eos, sine spe esse noluit!

§. IX. Succedunt nunc singula officiorum genera. Praeclara admodum sunt, & plane singularia, quae de officiis erga DEUM BIAS praecepit. *περὶ θεῶν*, inquit, *λέγε ὡς εἰσὶν*: de Diis (siue rebus diuinis) loquere uti sunt. Hoc AEGIDIUS MENAGIUS,*
* p. 51. vir doctissimus, ita porro explicat: Id est, de diis hoc vnum affirmato, esse illos quidem, sed qui vel quales sint, ne tentandum quidem est explicare, cum id supra ingenii nostri modulum sit.
** de Morib. German. Cap. XXXIV. n. 4. Plane hunc in sensum CORNELIUS TACITUS: ** sanctius & reuerentius visum, de actis Deorum credere, quam scire. ODAENATVS quoque apud SVIDAM, † non difficile tantum, sed ἀδύνατον fere esse ait, *περὶ θεῶν τι λέγειν, ἢ φρονεῖν*, cum homines simus, obseruante eodem AEGIDIO MENAGIO. Quae omnia recte se habent, si ad hominum petulantiam, atque intempestiuum pruritus, res diuinas ex sui ingenii modo definiendi, refrenandum ac coercendum referantur. Vtinam vero, qui Christiani audiunt, Numinisque maiestatem, longe rectius, longe clarius edocti sunt, eadem reuerentia se res diuinas prosequi, non verbis, sed factis potius atque re ipsa testarentur! Ast respuunt medicinam mala nostra. Nec mirum, cum profani homines atque impuri haec contrectare sacra, neutiquam erubescant. Quos alio quoque effato grauius BIAS redarguit. Percontanti enim impio homini, †† quid esset pietas? nihil respondit: cumque ille silentii causam sciscitaretur: taceo, inquit, quia de rebus nihil ad te pertinentibus quaeris. Nimirum non decet, † rem sacram dare canibus, nec margaritas apponere porcis.
†† vid. Diog. Laert. l. 6.
* Matth. VII. 6.
 §. X.

§. X. Nauigabat quoque cum impiis aliquando BIAS, vt auctor est DIOGENES LAERTIVS, & cum tota tempestate nauiS quateretur fluctibus, illique Deos inuocarent, *filote*, inquit, *ne vos hic illi nauigare sentiant*. Intellexit quippe vir sapiens, improborum precibus non placari Deum. Puram Deus requirit mentem, ex qua si proficiscantur preces, eae demum gratae sunt, nec irritae vnquam, si expediat homini, voti sui compotem fieri. Eleganter PLINIVS: *** animaduerto etiam, Deos* ***in Paneg.* *iplos (Deum ipsum) non tam accuratis adorantium precibus, quam* *Traiano di-* *innocentia & sanctitate laetari: gratioremque existimari, qui delubris* *eto, Cap. IV.* *eorum puram castamque mentem, quam qui meditarum carmen in-* *n. 6. add.* *tulerit*. Contra, si quis impuritatem, & quibus adsuevit vitia, *Horatius* *lib. III.* *Numinis prouocabit, tantum abest, vt se impetraturum quod* *Carm. Ode* *cupit, sperare possit, nisi in poenam illi a Deo concedatur. Sci-* *XXIII. cir-* *mus enim, improbos a Deo non audiri: sed si quis pius est, & ejus vo-* *ca fin.* *luntati paret, hunc audit.* * Habent ergo multi Christianorum, ** Ioh. IX. 31.* quod ab Ethnicis discant: quibus persuasum est, precum formulis statis temporum vicibus recitandis, si indefessam navenent operam, Deum se colere egregie, nec amplius quid a se exigi posse.

§. XI. Sed nec illud Christiano homine indignum est, quod idem BIAS pronuntiauit: *ὅ, τι ἂν ἀγαθὸν πρᾶττης εἰς θεὸς ἀνάπεμπε*. Quicquid boni egeris, in Deum refer. Non vult vt sibi quid tribuat homo, vt suae gloriae studeat, sed vt in Deum, ceu auctorem ac fontem omnis boni, si quid boni agamus, referamus. Nihil aptius dici poterat. Sed mittamus nunc ea, quae Deo debemus. Non minori cura hoc agit, vt erga nos ipsos, nos geramus recte. Bonis nimirum a Deo nobis concessis, non ad nostrum commodum, sed aliorum salutem, vt vtamur par est. Interea autem, quae caute sapienterque administranda ac dispensanda sunt, ingenii quoque doctes, ac cum primis eloquentia suum obtinent locum. Meretur hic BIAS vt omnibus in exemplum proponatur. Fertur, inquit de eo DIOGENES, in causis orandis summus atque vehementissimus fuisse, bonam tamen in partem dicendi vim exercere solitum. Idque

B

Demo-

Demodicum Alerium significasse, cum diceret: Oratori Prienaeam causam esse imitandam. Eadem testatur DIODORVS SPICVLVS in Excerptis, obseruante AEGIDIO MENAGIO. ** *BIAS sui tempora disertissimus ac eloquentissimus fuit: sed longe aliter ac ceteri eloquentia est usus. Non enim ad mercenariam operam, neque ad quaestum vllum faciendum, sed ad opem hominibus iniuria affectis ferendam, eloquentiam suam commodauit, quod paucos admodum fecisse comperias.* Vtique pauci hoc fecerunt, & hodie faciunt pauciores. Adeo cuncta corrumpit atque deprauat libido hominum prauaque cupiditas, vt res innocentissimas, artes liberales, ipsamque eloquentiam in nequitiae ac flagitiorum conuertat instrumenta. Atque de eloquentiae quidem abusu apud Romanos inualefcente quam maxime, queritur quoque Auctor Dialogi, qui a quibusdam QVINTILIANO tribuitur,

* *Cap. XII.* vulgo autē TACITI operibus addi solet. * *Nam lucrosae, inquit, & sanguinantis eloquentiae usus, recens, & malis moribus natus, atque vt tu dicebas, Aper, in locum teli repertus.* Est certe inter seculi nostri vitia maximum, doctrinae liberalioris & eloquentiae cum primis, ad sua commoda promouenda, ad adulandum potentioribus, ad opprimendos innocentes, abusus. Ast nolo hunc ingredi campum in quo exitum non video.

§. XII. Hoc ipsum autem, quod diximus, nos admonet, vt quid aliis homo debeat, ex mente BIAN TIS edisseramus. Prae ceteris eum ciuibus suis, patriaeque obstrictum esse, constat. BIAN TIS quoque huc tendit illud monitum: *corpore quidem esse validum naturae munus est: ast vero, quae utilia sint patriae, dicere, animi & prudentiae proprium.* Atque suo ipsemet BIAS hoc comprobauit exemplo. Scripsit enim, vt DIOGENES LAERTIVS auctor est, de Ionia ad duo millia versuum, *quam maxime ratione felix esse possit.* Eum his versibus consilium illud suum, quod ab eo Ioniis populis datum ex HERODOTO supra commemorauimus, complexum esse, conicit THOMAS ALDOBRANDINVS. ** Ast ABRAHAMVS GRAVVS * turpiter errat, hoc ita referens: *scripsisse dicitur de Ionia ad duo millia versuum, quae*

nam

* *in Histor. Philos. lib. I. Cap. XI. p. 70.*

nam ratione quis felix esse possit. Haec plane inter se non consentiunt. Nimirum non id sibi voluit BIAS, qua ratione homo, sed quo pacto Ionia felix esse possit. Idque commentatione hac politica executus est. Solenne est viro huic mentem veterum, pervertere. Sed redeo in viam. Interrogatus quoque BIAS, quidnam esset difficile? *ferre, inquit, fortiter mutationem rerum in deterius.* Ciuiles, sine dubio, innuit res, quarum in deterius mutationem nemo aequo potest ferre animo, nisi qui omnem erga patriam ciuitatemque suam, amorem exuit. Atque est haec praecipua viri ciuilis virtus, Principem patriamque sincero prosequi amore: ex quo si studia eius, consiliaque non proficiantur, nocebit saepius, quam proderit, indignusque erit, qui hoc nomine insigniatur.

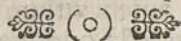
§. XIII. Illud forte modernis Politicorum moribus artibusque conuenientius fuerit, quod itidem BIAS pronuntiavit: *civibus placere omnibus stude, si in vrbe habitare velis: habet enim id multum gratiae.* Multis contra videbitur, id sine reprehensione non esse dimittendum. Namque ἀρεσκείαν, quam veteres Latini placentiam dixere, quin & placorem, vt ISAACVS CASAVBONVS** docet, vitiis esse annumerandam, Ethnicorum** in Com- quoque Philosophi censuere. THEOPHRASTVS, † eam ita de- ment: ad scribit, quod sit ἐν τευχίς καὶ ἐπὶ τῷ βαλτίσῳ ἡδονῆς παρασκευα- Theophrasti σική: congressio parum honestas voluptatis illecebras habens: ejus- Characteres que foeditatem per varia documenta atque exempla ob o- p. 155. culos sistit, ex quibus vnicum afferemus. Blandus vero, siue † in Chara- o ἀρεσκός inquit, is est, qui e longinquo spatio aliquem eterib, p. 15. salutare, & virum appellare praestantissimum, fortunamque ejus admirari soleat, & vtraque manu prehensens, non dimittat: sed aliquantisper comitatus, quaerens, quando sit illum visurus, vix tandem domum revertatur, ejus interim laudes praedicans. Recte quoque docet ISAACVS CASAVBONVS, ἀρεσκείαν ab adulatione non differre, nisi sine: cum haec suum sibi commodum pro fine proponat, ἀρεσκεία autem τὸ ἡδύνειν spectet, vt placeat, in congressibus & con- uictu. Adulationem autem vitium esse quis ignorat? Inte- rim vtraque saepe honesti quoque, semper decori leges

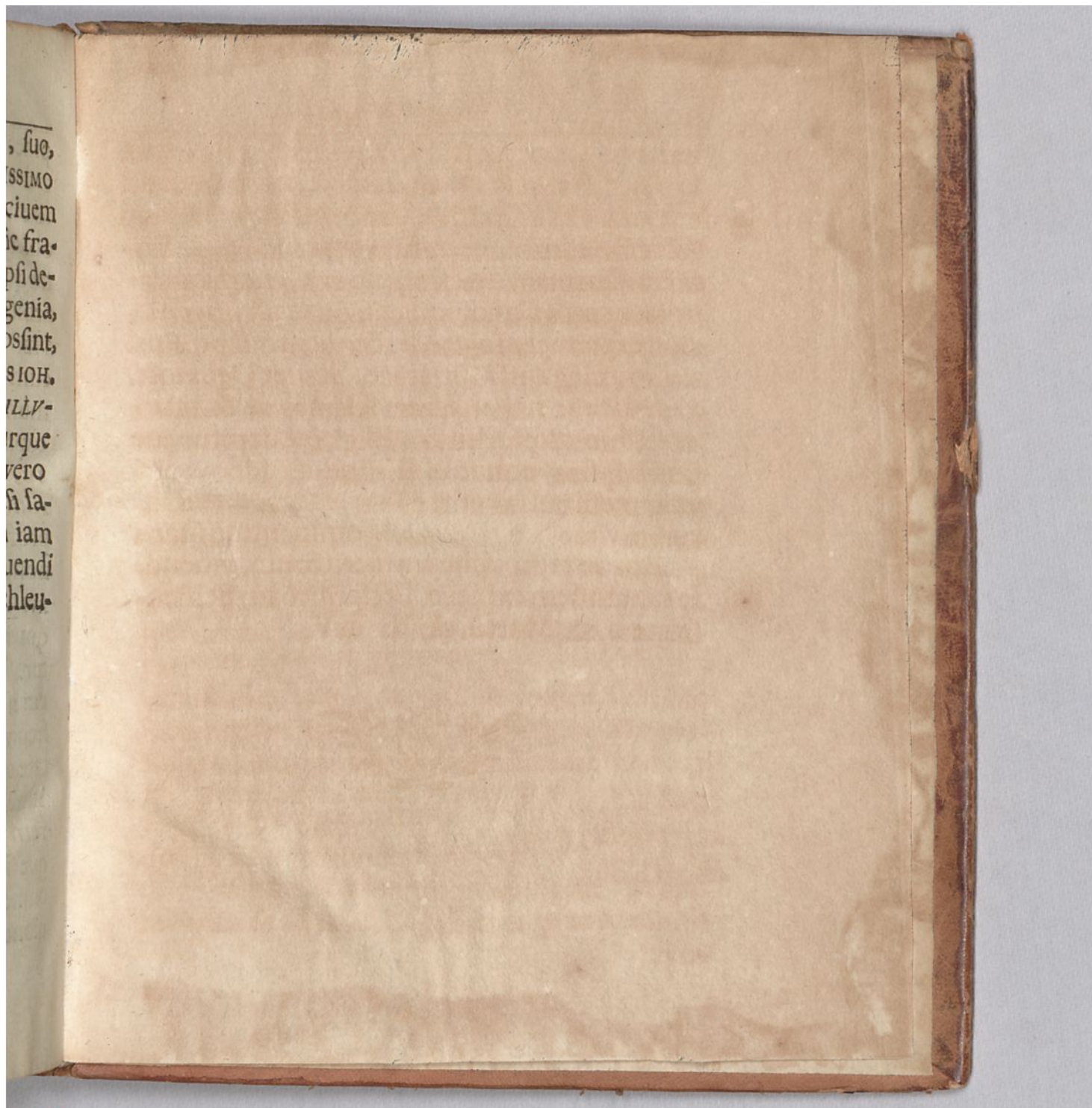
** de petit. migrat. M. TVLLIVS CICERO, ****** vitiosam esse, atque turpem in
consulat. n. cetera vita blanditiem sive ἀρεσκείαν fatetur, eandem tamen
 XII. in petitione muneris necessariam esse contendit: quod ferri
 posset, nisi addidisset, eam ideo non tam esse vituperandam:
 plane ac si vitium fieret virtus, quoties homines non aliter
 * lib. IV. de sua consulere ambitioni possunt! Alibi tamen * rursus con-
 Repub. p. 122. cedit, eam esse leuitatis notam.

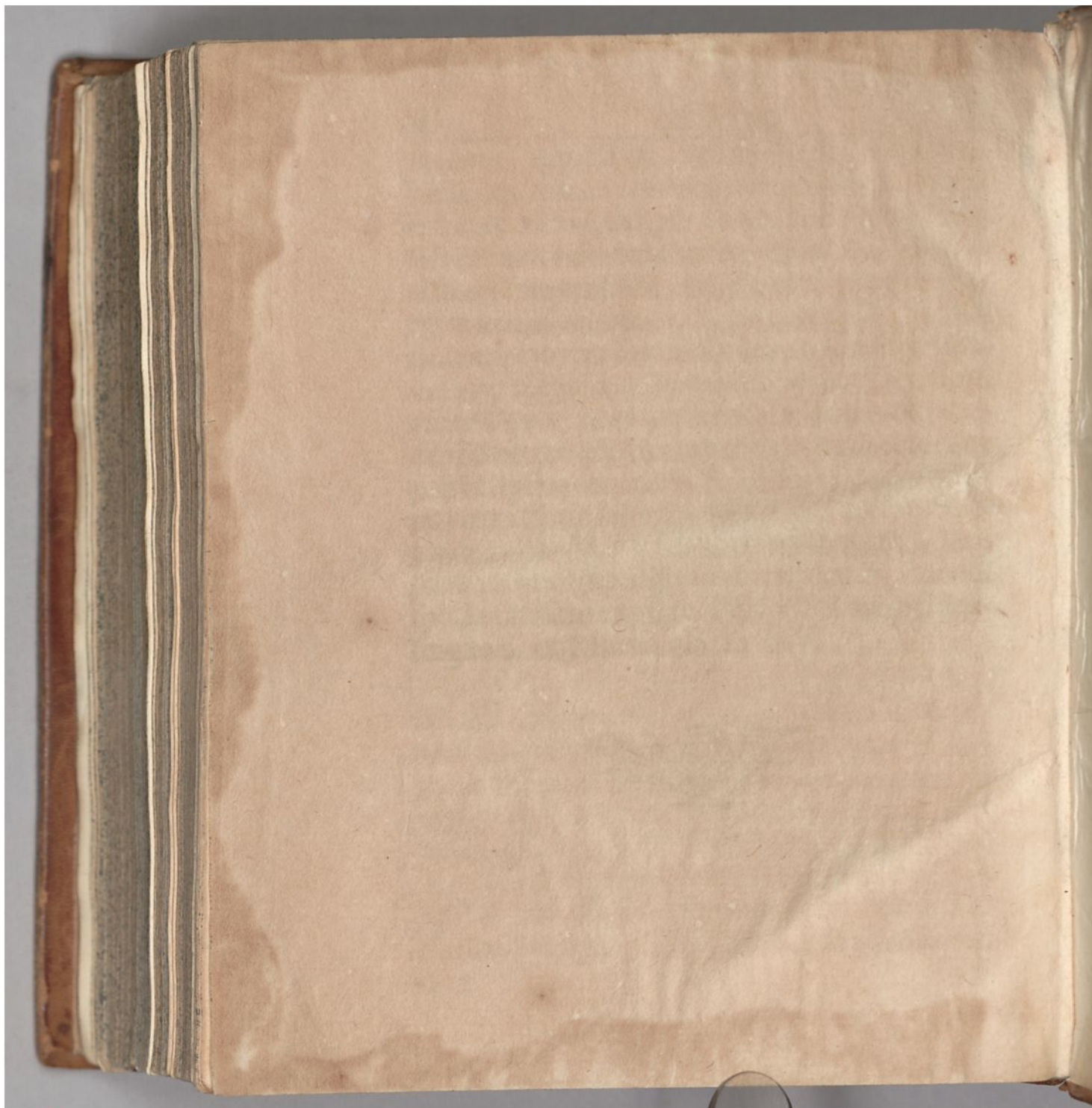
§. XIV. Nihilofecius non omnis statim damnanda
 ** Rom. XV. est ἀρεσκεία. Docet hoc ipse PAVLVS, vir diuinus: **** εὐατος**
 2. γὰρ ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκδομήν.
 Ita virtus potius, quam vitium est ἀρεσκεία. Et BIAN-TIS quo-
 que in malam partem non esse trahendum dictum facile in-
 telligit, qui secum expenderit rationem; quam demon-
 strauit, vt per eam ciuium animos sibi quis conciliare possit.
 Addit enim: *habet id multum gratiae: contra vero fa-*
stus ac superbia semper nocuerunt. Omnia ergo eo fal-
 tem spectant, vt fastum ac superbiam nos euitare
 doceat. Nec abludit magnopere aliud eiusdem
 effatum: *persuadens accipe, non cogens:* quo ipso, ni fallor innuit, non vi, sed bene-
 uolentia flectendos esse hominum animos. Idque itidem ad eos nobis concili-
 andos plurimum valet. Inhonestas autem vias aliorum favorem captandi, non
 placuisse nostro, patet ex hoc eius dicto: *indignum hominem diuitiarum gratia*
laudare noli.

§. XV. Reliqua nunc unico complectemur fasce. Spectant autem ad eam
 philosophiae partem, quae actiones hominum ad leges prudentiae componere
 docet. Dixit nimirum BIAS: *malle se inter inimicos, quam inter amicos judi-*
care, quippe ex amicis alterum prorsus futurum inimicum, ex inimicis autem alte-
rum amicum. Non licet quidem arbitri munus inter amicos semper declinare:
 interim prudentiae est, non temere illud suscipere. Dixit porro BIAS: *ita a-*
mandum, quasi odio simus habituri: malos enim esse plurimos. Reprehendunt hoc

* lib. II. Rbe- eius effatum magnopere, atque exagitant ARISTOTELES * atque CICERO. ******
 107. Cap. XIII. Existimauerim tamen, illud aut defendi, aut excusari posse. Mea enim opinione
 §. XXI. amari sincero affectu amicus potest, licet illum non faciamus participem eo-
 ** de Amicitia rum, quibus aliquando nobis nocere possit. Sed addimus reliqua: *vitae tempus*
 Cap. LX. *ita metiendum, quasi diu & parum vituri simus: siquid agere instituis, lente id ag-*
gredere, ceterum in eo, quod elegeris, firmiter persequere: noli cito loqui, est enim in-
sanitatis indicium: prudentiam dilige. Haec uberiori commentatione
 explicare, instituti ratio prohibet.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Lebn. Marg. 41, Stück 5h:ZEN Lebn. Marg. 41, [18] - -

6832

35
GWL B Hannover
036 855 901

IV 5 A
40
685

